7/2850

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/01-6347
KONU :7/2850-6084 esas sayılı yazılı soru önergesi

14/07/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :a)17.06.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2850-6084/20136 sayılı yazınız.
b)Başbakanlığın 23.06.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-366-14/2972 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve Sayın Başbakan tarafından da koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan 7/2850-6084 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 09.07.2004 tarih, BDDK.2004.01.KİK.1-8303 ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu Başkanlığı'nın 13.07.2004 tarih, TMSF.01.BHI.01-25024 sayılı cevabi yazıları ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 09.07.2004 tarih ve 8303 sayılı yazısı.(4 sayfa)
EK-2: TMSF Başkanlığı'nın 13.07.2004 tarih ve 25024 sayılı yazısı.(1 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/2850

SÜRELİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2004.01.KİK.1- 8303 09 TEMMUZ 2004

KONU : Soru önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 25.06.2004 tarih ve B.02.0.001/(01)6033 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in yazılı olarak cevaplandırılması istemiyle Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/2850 sayılı soru önergesinde yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren hususlara ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

4-a) 4389 sayılı Bankalar Kanununun, 5020 sayılı Kanun ile değişik 15 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun (TMSF) karar organının Fon Kurulu olduğu belirtilmiş ve Fon Kurulunun ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından atanan yedi üyeden oluştuğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, 5020 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile Kurumumuz ve TMSF tüzel kişilikleri birbirinden ayrılmış olup, Kurumumuzun TMSF'ye devrettiği bankalarla ilgili olarak icracı konumunda olması yönündeki sorun çözümlenmiştir.

4-b) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında, bu Kanun ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi ve bankaların varlıkları, alacakları, öz kaynakları, borçları, kar ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespit ve tahlilinin Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcıları tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, Bankalar Yeminli Murakıplarının TMSF'ye devredilen bankalar da dahil olmak üzere tüm bankaları denetleme yetkileri bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, TMSF'ye devredilen ve/veya faaliyetleri durdurulan bankalara ilişkin alınan bu kapsamdaki kararlar, Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcılarınca bahsekonu bankaların mali bünyelerine ilişkin olarak yapılan tespit ve analizlere dayanmaktadır. Söz konusu bankalar ile ilgili devir bilançoları da yine Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcıları tarafından hazırlanmaktadır. TMSF'ye devir ve/veya faaliyetlerinin durdurulması sonrasında da ilgili bankalar nezdinde Bankalar Kanunu ve diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin ihlali dolayısıyla belirtilen gelişmelere yol açan banka görevlilerinin tespiti için Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcıları görevlendirilmeye devam edilmektedir. Bu bankalarda düzenlenen gerek Bankalar Kanununun adli ceza gerektiren hükümlerine gerekse başta Türk Ceza Kanunu (TCK) olmak üzere diğer mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturan uygulamaların müsebbipleri hakkında tanzim edilen raporlara bağlı olarak Kurumumuz veya TSMF tarafından açılan davalar ile ilgili bilirkişilerce verilen görüşler de raporu düzenleyen Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcıları tarafından

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 17 42
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

değerlendirilmektedir. Tüm bu uygulamalardan da görüleceği üzere, TMSF'ye devredilen bankalar da Bankalar Yeminli Murakıplarınca denetlenmektedir.

5) 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi uyarınca Kurumumuzun yıllık hesapları Başbakanlık tarafından belirlenen Başbakanlık müfettişi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu denetçisi ve Maliye müfettişinden oluşan bir komisyon tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, anılan madde uyarınca Kurumumuzun faaliyetleri hakkındaki yıllık rapor, her yılın Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulmaktadır.

Diğer taraftan, Kurumumuz, 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında yer aldığından 01.01.2005 tarihinden itibaren bu Kanun çerçevesinde denetime tabi tutulacaktır.

Ayrıca, Kurumumuzun denetimine ilişkin hususlar, diğer ülkelerdeki muadil otoriteler açısından geçerli olan uygulamalar ve AB mevzuatı esas alınarak değerlendirilmekte olup, bu çerçevede çalışmalar sürdürülmektedir.

6-a) 4389 sayılı Bankalar Kanununun yürürlüğe girdiği 23.06.1999 tarihinden önce, yürürlükteki mevzuat gereği, zimmet suçu sadece memurlar tarafından işlenebilen bir suç olduğundan, özel bankaların mensupları tarafından zimmet suçu işlenmesi söz konusu olmamakta, bunlar tarafından işlenen ve memur olsalardı zimmet suçuna vücut verecek olan fiiller, ancak TCK'nın 508 ve 510 uncu maddelerine aykırılık oluşturmakta idi. Ancak, 4389 sayılı Bankalar Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte, özel bankaların mensupları tarafından işlenen bu nitelikteki suçların da zimmet sayılması öngörülmüştür. Bununla birlikte, Anayasanın 15 inci ve TCK'nın 2 nci maddesi gereğince, 4389 sayılı Bankalar Kanununun yürürlüğe girdiği 23.06.1999 tarihinden önce işlenen ancak, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra tespit edilen suçların zimmet suçu kapsamına alınması mümkün olmadığından, söz konusu suçlar, TCK'nın 508 ve 510 uncu maddelerine aykırılık oluşturmakta ve 4389 sayılı Bankalar Kanununda düzenlenen zimmet suçu kapsamına girmemektedir. Önergede belirtildiği şekilde, "zimmet suçlarının TCK'nın 508 ve 510 uncu maddelerine göre açılması"nın hukuki gerekçesi yukarıda açıklandığı gibidir.

Diğer taraftan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında, *"Banka yönetim Kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları* ***zimmetlerine geçirirlerse*** *altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler."* denilmekte ayrıca, söz konusu maddeye 5020 sayılı Kanun ile eklenen (4) numaralı fıkrada da; *"Fon alacaklarından; temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bir bankanın; hukuken veya fiilen yönetim ve denetimini elinde bulunduran yönetici olsun veya olmasın gerçek kişi ortakların 15/a maddesinde sayılan fiiller sonucu bankanın kaynaklarını, bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak kendilerinin veya başkalarının menfaatlerine kullandırmakla bankayı her ne suretle olursa olsun zarara uğratarak kendilerinin veya başkalarının malvarlığının artışına neden olmaları* ***zimmet olarak kabul edilir.*** *Bu fiilleri işleyenler hakkında on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve yirmimilyar liradan seksenmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. Ayrıca,*

meydana gelen zararın Hazine alacağı olarak müteselsilen ödenmesine karar verilir." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, kredi verme usulüne ilişkin olarak 27 Haziran 2001 tarih ve 24445 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik" te hükümler bulunmakta olup, bu hükümlere aykırılık halinde 4389 sayılı Bankalar Kanununun 21 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (l) bendi hükmü uyarınca idari para cezası uygulanabilmektedir.

Sonuç olarak, usulsüz kredi verilmesinin tespiti halinde "suçun niteliğinin doğru tespiti ve adaletin tecellisini" temin edecek gerekli düzenlemeler 4389 sayılı Bankalar Kanununun yürürlüğe girmesinden itibaren mevcut bulunmaktadır.

6-b) Bilindiği üzere, TCK'nın 503 ve 504 üncü maddelerinde dolandırıcılık suçu düzenlenmektedir. Kanun koyucu, bu suça ilişkin cezanın hangi hallerde ağırlaştırılacağını da saymak suretiyle belirlemiştir. Böylece, TCK sistematiği içinde dolandırıcılık suçu açısından uyumluluk sağlanmıştır. Ancak, dolandırıcılık suçu sadece bankacılık sektöründe işlenebilen bir suç değildir. Zira, 504 üncü maddenin (2) numaralı fıkrasında sigorta bedelinin alınması amacıyla işlenmesi, (3) numaralı fıkrasında kredi kurumlarının yanı sıra, posta, telgraf, telefon işletmelerinin vasıta olarak kullanılması da ağırlaştırıcı neden olarak öngörülmüştür. Bu noktada, Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu tarafından hazırlanan raporda yer verilen "bu suçların ya sadece Bankalar Kanununda ya da sadece TCK'da düzenlenmesi" şeklindeki önerinin kabul edilmesi halinde, TCK'da bir bütün olarak değişik alanlarla ilgili olarak düzenlenmiş bulunan suçun, ilgili olduğu her alanda, o alana ilişkin mevzuatta düzenlenmesi gibi bir durumun ortaya çıkacağı düşünülmektedir. Uygulanması yasa koyucunun takdiri kapsamında kalan bir husus olmakla birlikte, böyle bir uygulamanın TCK'nın sistematik uyumunu ve söz konusu suç açısından yargı mercilerinde var olan uygulama birliğini bozabileceği açıktır.

Sonuç olarak, dolandırıcılık suçu niteliği itibariyle sadece bankacılık alanına münhasır bir suç olmadığından genel kanun niteliği taşıyan TCK'da düzenlenmiş olmasının uygun olduğu düşünülmekte olup, bu nedenle de dolandırıcılık suçunun Bankalar Kanununda ayrıca düzenlenmesi yönünde bir düzenleme çalışması bulunmamaktadır. Bu durumda, zimmet suçu, Bankalar Kanununda ayrıca düzenlenmişken, dolandırıcılık suçunun neden düzenlenmediği hususu tereddüt yaratabilirse de; zimmet suçunun TCK'da özgü suç olarak düzenlenmiş olması nedeniyle özel banka mensuplarına uygulanamadığı için Bankalar Kanununda ayrıca düzenlendiği; ancak, dolandırıcılık suçunun TCK'ya yazılı hali ile herkesi kapsar nitelikte bulunması karşısında, dolandırıcılık suçunun Bankalar Kanununda ayrıca düzenlenmesi yönünde bir ihtiyaç doğurmadığı düşünülmektedir.

6-c) 5020 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Bankalar Kanununda yazılı suçların hepsinin "ilgili bankanın bulunduğu yer mahkemelerinin yetkisinde" olduğu öngörülmekte idi. Ancak, 5020 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile bu hüküm, sadece 22 nci maddenin (3) ve (4) numaralı fıkralarında düzenlenen suçlarla ilgili olarak daraltılmıştır. Başka bir deyişle, 5020 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle, Bankalar Kanununda yazılı bütün suçlar değil sadece 22 nci maddenin (3) ve (4) numaralı fıkralarında yazılı suçlar ilgili bankanın bulunduğu ilin adıyla anılan ağır ceza mahkemelerinde görülecektir.

Diğer taraftan, 22 nci maddenin (3) ve (4) numaralı fıkralarında yazılı suçların, bir kredi kuruluşunun genel müdür yardımcısı ve üstü seviyedeki mensupları tarafından ya da

7/2850

bunların iştiraki ile işlenmesi halinde, ilgili kredi kuruluşunun bulunduğu ilin adıyla anılan ağır ceza mahkemelerinde görülmesine yönelik olarak Bankalar Kanununda değişiklik yapılması düşünülmektedir.

7) Kurumumuzca, yapılan denetimler sonucunda hazırlanan mevzuat raporları, söz konusu raporlarda yer alan tespitlerin tutarlılığı ve mevzuat karşısındaki durumu gibi kriterler dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmekte ve ilgili Savcılıklara zamanında intikal ettirilmektedir. Ancak raporların Savcılıklara intikal ettirilmesi aşamasında, mevzuat hükümlerinin uygulanmasına yönelik tereddüt oluşturan hususların ortaya çıkması halinde gerek Kurumumuzun Hukuk İşleri Dairesi ve Düzenlemeler Dairesinden, gerekse Kurumumuz Hukuk danışmanlarından görüşler alınabilmektedir. Raporlara ilişkin hukuki görüşler alınması yargı sürecinin daha sağlıklı işlemesinin temin edilmesine yönelik olup, bu uygulamanın raporların gecikmeli olarak işleme konulması şeklinde yorumlanmasının uygun olmadığı düşünülmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Tevfik BİLGİN
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	09.07.2004
Sayı	6294

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 17 42
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

7/1850

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU
(Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü)

SAYI:TMSF.01.BHI.01-25024 13.07.2004

DEVLET BAKANI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç. Dr. Abdullatif ŞENER)

İlgi: 25.06.2004 tarih ve B.02.0.001(01)6033 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in ilgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekindeki 07.06.2004 tarihli yazısında ifade edilen sorulara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nu ilgilendiren konulara ilişkin değerlendirmelerimize aşağıda yer verilmiştir.

1-Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu nezdindeki maliyetlerin oluşmasında sorumluluk atfedilmesi muhtemel kamu görevlileri ile denetim kuruluşlarının olup olmadığı hususu ilgili kurum ve kuruluşlarca tetkik edilmektedir.

a)Fon, kendisi ile ilgili olarak ortaya çıkan zararı çözümleme sürecindeki bankalardan devraldığı kredilerin tahsili ile yine bu bankalardan devraldığı gayrimenkul ve iştiraklerin satışından tazmin ve tahsili için yoğun bir çaba sarfetmektedir. Ancak tahsil sürecinin etkinliğini artırmanın devralınan zararları azaltmanın tek yolu olduğu, inkar edilemez bir gerçektir. TMSF yönetimi bu amaçla hem organizasyonun yenilenmesi hem de tahsil sürecinin hızlandırılması için çalışmalar yapmaktadır.

b,c)1.sorudaki cevaplarımıza ilave olarak, kurum bünyesindeki işlemler, yıllık hesaplar ile harcamalar Başbakanlık Müfettişi, Maliye Müfettişi ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Denetçisi'nden oluşan bir ekip ile bağımsız dış denetim firması tarafından denetlenmekte, kurum bünyesinde yapılan işlemler ayrıca TMSF Denetlemeler Dairesi tarafından incelenmektedir. Denetlemeler sonucunda ihmal ve kusuru tespit edilen ilgililer hakkında gerekli yasal işlemler tesis edilmektedir.

3-Fon tarafından tazmin ve tahsil edilebilecek tutarla maliyetleri arasındaki farkı temsil eden Hazine borcunun nasıl tasfiye edileceği hususunda ilgili kurumla görüşmeler sürdürülmektedir.

Bilgi ve değerlendirmelerinize arz ederim.

Ahmet ERTÜRK
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	13.07.2004
Sayı	6331

Büyükdere Cad. No:143 Esentepe/İSTANBUL Tel: 340 16 88 Faks: 340 18 12
www.tmsf.org.tr